

Важливістю вивчення будь-якої спеціальної лексики, зокрема й дорожнього будівництва, є те, що вона сприяє поліпшенню взаєморозуміння між фахівцями, а отже, в контексті специфіки досліджуваної нами галузі сприяє активному науковому обміну з відповідних питань, спрощує створення дорожньо-будівельної наукової й науково-технічної літератури.

Список використаних джерел:

1. Панько Т. І. Українське термінознавство : підручник / Т. І. Панько, І. М. Кочан, Г. П. Мацюк. – Львів : Світ, 1994. – 216 с.
2. Словник української мови : в 11-ти т. – К. : Наук. думка, 1970 – 1980.

ФОРМУВАННЯ МОВЛЕННЕВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ГЕОДЕЗІЇ ТА ЗЕМЛЕУСТРОЮ

Князь Тетяна Миколаївна

*кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри європейських мов ДБТУ
e-mail: knyaz_tm@ukr.net*

Сучасні вимоги до викладання навчальної дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» у закладах вищої освіти (ЗВО) активізують пошуки нових методів і прийомів, що забезпечують необхідні умови для оволодіння нормами сучасної української мови. У цьому аспекті важливого значення набуває вибір лінгводидактичного матеріалу, що мав би не лише високий навчальний потенціал, а й уможливив формування мовленнєвої компетентності як невід’ємної складової й обов’язкової ознаки освіченості та професіоналізму майбутніх фахівців з геодезії та землеустрою.

Питання формування мовленнєвої компетентності є актуальним для методики викладання навчальної дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)», оскільки саме під час навчання у ЗВО формуються засади фахового лексичного запасу. Уміння спілкуватися мовою професії підвищує ефективність праці, дає змогу краще орієнтуватися у професійній ситуації та ділових контактах.

Підвищення загальномовної культури майбутніх фахівців з геодезії та землеустрою та їхньої фахової мовної культури неможливе без опанування мови в усіх її аспектах. У формуванні мовленнєвої компетентності лінгводидактична роль наукових текстів, зокрема робота з термінами спеціальності, вагома, що визначає актуальність роботи.

Як відомо, невід'ємною ознакою власне наукового підстилю наукового стилю є широке використання науково-термінологічної лексики, пов'язаної зі сферою застосування. Під час організації навчальних занять для формування мовленнєвої компетентності передбачено аналіз лексичного складу тексту спеціальності, який здобувачі здійснюють відповідно до запропонованого зразка.

Наприклад: 1. Прочитайте текст «*Основні періоди розвитку землевпорядної термінології*». 2. Випишіть з тексту терміни, визначте ступінь спеціалізації (загальнонауковий, міжгалузевий, вузькогалузевий). 3. З'ясуйте способи творення термінів (словотвірний, вторинна номінація, запозичення, синтаксисний): *теодоліт, пантограф, мензульне знімання, ґрунтовтома, приорювання, заорювання, оранка, гідрофільність* тощо. 4. Випишіть терміни з міжнародними терміноелементами (агро-, біо-, гео-): *геодиметр*. 5. Підкресліть загальнонаукові терміни, згадайте, у яких галузях знань їх використовують. 6. Користуючись словником, розкрийте значення термінів, які в різних галузях науки набувають інших значень: *конструкція, елемент, корінь, аерація*.

Завдання, пов'язані з ознайомленням із терміном, аналізом і засвоєнням його словотвірних і правописних особливостей сприяють поповненню словникового запасу [1, с.53].

Одним з ефективних завдань для формування мовленнєвої компетентності виділяємо укладання термінологічного словника до запропонованого фахового тексту.

Терміни слід аналізувати за схемою:

а) дефініція (визначення терміна);

б) іншомовний еквівалент (скориставшись «Словником іншомовних слів Мельничука» або «Словником іншомовних слів»);

в) похідна форма;

г) з термінами на вибір необхідно скласти речення, пояснити їх функціональну специфіку.

Наприклад: *геодезія – наука про методи визначення форми і розміри Землі, зображення земної поверхні на картах і планах, а також точних вимірювань на місцевості; грец. γεωδαισία, від γη – земля і δαίω – поділяю; геодезичний, геодезист.*

Отже, спеціально дібрані завдання і вправи сприяють засвоєнню лексики і термінології спеціальності, умінню вибирати комунікативно доцільні мовні засоби, формуванню мовленнєвої компетентності як обов'язкової ознаки професіоналізму майбутніх фахівців з геодезії та землеустрою.

Література

1. Князь Т.М., 2016. Формування мовної компетентності фахівців інженерного профілю. *Історичні, мовні і методологічні тенденції розвитку сучасної освіти: мат-ли III Всеукр. наук. -практ. конф. студ. і мол. наук.* Харків, с.52-53.